BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | In România: 3 lei | In străinătate: 6 lei

Nr. 204 Sâmbătă 30 Iulie 1938
12 Pagini P. IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⅄. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BĂNCILE ROMÂNEȘTI DIN ARDEAL

Am spus-o de nenumărate ori — și este exclus să poată crede cineva altfel — că nicio acțiune serioasă de afirmare a elementului românesc în viața economică nu e cu putință fără sprijinul unei rețele de credite, organizate în acest scop.

Acest adevăr este și mai valabil dacă-l raportăm la situația din nouile ținuturi, unde accesul elementului autohton în întreprinderi și procesul de naționalizare a orașelor trebue să fie un imperativ al politicii de stat.

Un puternic pivot al unei astfel de acțiuni putea să fie, desigur, rețeaua de bănci românești din Transilvania și Banat, care încă de sub stăpânirea maghiară făcuseră cu prisosință proba capacității lor de lucru și de rezistență.

Pe ele trebuea să sprijinim noi din capul locului — firește, cu ajutorul Statului și al Băncii Naționale și cu colaborarea instituțiilor de credit mai importante din Vechiul Regat — opera de naționalizare a întreprinderilor străine și minoritare, care în primii ani dela unire erau foarte dispuse să lichideze, fără să mai vorbim de naționalizarea întreprinderilor cu participări ale supușilor fostelor state inamice.

O astfel de operă a putut fi întreprinsă de un stat abia renăscut, cum a fost statul polonez, izbutind s'o ducă la bun sfârșit cu ajutorul cooperației și al technicienilor, în care excelau polonezii chiar din vremea regimurilor de stăpânire străină.

Conducătorii noștri n'au știut prețul la justa valoare forța instituțiilor românești de credit din provinciile transcarpatine, care li se oferea de-agata și nu le-au dat întrebuințarea practică, de înalt interes național, care le revenea de drept și de fapt.

Conștiința importanței acestor instituțiuni a lipsit de altfel chiar până în anii din urmă, când, cu prilejul alcătuirii legii conversiunii datoriilor particulare, legiuitorii n'au înțeles să le întindă nici o mână de ajutor, punându-le direct, în mare lor majoritate, în stare de lichidare.

Nu mai trecem în revistă sforțările și demersurile făcute pentru reîntremarea lor. Nădejdea le-a rămas azi doar la înțelegerea guvernului actual, în fața căruia vin azi cu două propuneri concrete:

1) transformarea în bănci populare a instituțiilor de credit ce au un capital social ce nu depășește 5 milioane și

2) înlesnirea unui credit de 500 milioane pentru băncile românești din Ardeal și Banat, cu un capital mai mare de 5 milioane.

Transformarea micilor instituții financiare în bănci populare nu trebue să comporte nicio dificultate, pentrucă, prin condițiile lor de organizare, prin natura operațiunilor lor de până acum și prin categoria clientelei lor aproape exclusiv țărănească, acestea au fost prin excelență instituții de credit popular.

Se cuvine, deci, ca măcar pe calea aceasta ele să urmeze soarta băncilor populare, beneficiind de avantagiile asanării rezervate acestora.

Ajutând în acelaș timp celelalte bănci românești din Ardeal să-și reia operațiunile și cu aceasta rolul de animatoare și de promotoare ale activităților românești pe tărâmul economic, guvernul va fi pus o temelie solidă la refacerea forțelor naționale activând în întreprinderi și, deci, la sporirea potențialului românesc de afirmare pe frontul economic.

POLITICA DE PACE A ANGLIEI

Cuvântarea recentă a d-lui Chamberlain, la Camera Comunelor, nu aduce în fond elemente noui în politica externă a Marei Britanii. Ea prezintă totuși un interes deosebit, fiindcă constituie un bilanț al politicii europene a Angliei, după vizita Suveranilor englezi la Paris și în ajunul depunerii statutului naționalităților în parlamentul cehoslovac, eveniment internațional de o importanță hotăritoare pentru viitoarea evoluție a situației europene.

Scopul de căpetenie al politicii externe britanice rămâne menținerea și organizarea păcii, bine înțeles nu a păcii, cu orice preț, ci a păcii compatibile cu onoarea și interesele britanice.

Principalul punct de sprijin pe continent al acestei politici este prietenia franco-engleză, consfințită de vizita la Paris a Suveranilor britanici și de întrevederile lordului Halifax cu miniștrii francezi. Nici o obligație nouă n'a fost luată cu acest prilej.

S'au examinat însă — în înfățișarea lor actuală — toate chestiunile care interesează pacea Europei și în deosebi războiul civil spaniol, acordul anglo-italian și problema Cehoslovaciei.

Chestiunea spaniolă n'a ajuns încă la maturitate pentru o mediațiune engleză, pe care cabinetul britanic este gata s'o propună la momentul potrivit. Guvernul republican acceptă planul britanic, aprobat de comitetul de neintervenție; generalul Franco n'a dat însă până acum răspunsul său afirmativ, decât în ce privește propunerea de anchetă privitoare la agresiunile aeriene contra vaselor britanice.

D. Chamberlain se mărginește deci a înregistra faptele. Ele nu deschid perspective prea strălucite. Generalul Franco dorește să obție cât mai de grabă biruința hotăritoare și totală. E deci puțin probabil că va da un răspuns favorabil înainte de terminarea ofensivei în curs pe Ebru. Pentru moment, decizia în chestiunea spaniolă rămâne armelor.

Acordul anglo-italian este în strânsă legătură cu soluția problemei spaniole. In concepția d-lui Chamberlain acest acord n'a fost o simplă înțelegere în doi. El este numai unul din aspectele particulare ale problemei generale a pacificării spiritelor în Europa. Primul ministru englez recunoaște că Italienii și-au îndeplinit obligațiile privitoare la retragerea trupelor din Libia, la încetarea propagandei antibritanice și la conlucrarea în comitetul de neintervenție, după cum Marea Britanie și-a executat îndatoririle, în ce privește suveranitatea italiană în Etiopia.

Poziționea guvernului britanic rămâne însă neschimbată: acordul anglo-italian nu va intra în vigoare până la retragerea voluntarilor străini. Mai mult decât atâta. D. Chamberlain se întreabă chiar, dacă mâine retragerea voluntarilor va mai putea fi considerată ca o soluție în chestia spaniolă. De trei luni, de când s'a semnat acordul anglo-italian este prima oară că primul ministru englez adoptă o atitudine atât de hotărită. Aceasta înseamnă că d-sa ia în cea mai serioasă considerare problema comunicațiilor franco-britanice în Mediterana, își dă seama că opinia publică engleză începe să fie obosită și iritată de creditul prea larg făcut naționaliștilor spanioli și susținătorilor lor, că, în fine, încercările de a separa, pe tema spaniolă, Franța de Anglia n'au nici un fel de sorți de izbândă.

In ce privește problema cehoslovacă, d. Chamberlain consideră că ea prezintă „toate elementele capabile de a duce la o ruptură a păcii, cu urmări incalculabile, dacă chestiunea nu va fi tratată cu curaj și cu o grabă înțeleaptă". Este esențial deci ca cele două părți în cauză — guvernul din Praga și Germanii Sudeți — să nu ajungă să rămână ireductibile, într'o poziționne în care ar fi incapabile de a găsi o formulă de tranzacție. Cu trecerea timpului, guvernul britanic a avut impresia că lucrurile se îndrumă tocmai spre o asemenea situație periculoasă și că o mediațiune din afară devine necesară. De aceia, la cererea guvernului cehoslovac și în deplin acord cu Franța, lord Runciman a fost însărcinat cu misiunea de a examina faptele, la fața locului, în vederea unei soluții de înțelegere. El nu va fi un arbitru, ci un anchetator și un mediator, complet independent — deși englez — de guvernul britanic. Guvernul german s'a declarat de acord cu această procedură și și-a reînoit asigurările că dorește o soluție pașnică în Cehoslovacia. D. Chamberlain crede că dacă se găsește o soluție pacifică acestei chestiuni, drumul către o destindere generală poate fi din nou deschis și citează, cu titlul de exemplu, acordul naval anglo-german din 1935, care, la timpul său, n'a fost apreciat cum trebuia și care este o dovadă că o înțelegere e posibilă între Statele democratice și cele totalitare.

Declarațiile d-lui Chamberlain sunt mărturisirea că guvernul englez consideră situația din Cehoslovacia serioasă și că, ajunse în faza lor finală, negocierile dintre Cehi și Sudeți au nevoie de o mediație străină, spre a nu merge la ruptură. Faptul că Franța a fost de acord cu această soluție dovedește trăinicia asociației dintre Paris și Londra și totdeodată este o garanție că cele două țări vor rămânea solidare în cazul când acțiunea lor la Praga va fi încununată de succes, ca și în cazul când vor trebui să tragă urmările unui insucces. Acceptarea Germaniei, care are un ascendent atât de mare asupra Sudeților, lasă să se întrevadă perspectiva unei soluții. In orice caz, rezultatele misiunii Lordului Runciman la Praga vor putea dovedi opiniei publice engleze, ca și celei europene, în ce măsură se poate conta pe buna credință sau pe bunăvoința părților în litigiu, și în acest sens va fi hotăritoare pentru politica britanică în Europa Centrală.

Cuvântarea d-lui Chamberlain este o nouă contribuție, pe care primul ministru englez o aduce cauzei păcii, în stăruitoarea sa acțiune pentru o destinedere europeană. Ea este urmarea directă a discursului său din 1 Martie, când lăsa să se întrevadă posibilitatea unei mediațiuni între Cehoslovaci și Sudeți. De atunci însă două fapte noi importante s'au produs: Marea Britanie a dat dovada bunăvoinței sale prin acordul cu Italia și dovada forței sale printr'o solidaritate din ce în ce mai strânsă cu Franța. Și una și cealaltă ar trebui să fie chezășii temeinice de pace.

IN TOIUL VERII...

Inapoierea dela muncile câmpului

Franța și străinii „indezirabili"

Guvernul francez, solicitat de asociațiile comerciale pariziene, a publicat un decret care cuprinde unele restricțiuni în privința exercitării comerțului de către streini. Alarma a fost provocată de faptul că la 100 de falimente 24 erau ale streinilor!

D. R. Michaud, președintele Tribunalului de comerț din Paris a făcut următoarea declarație pe care o găsim în numărul de eri al lui „Le jour-Echo de Paris":

„Acest decret nu poate fi decât o îndrumare spre îmbunătățirea situației. Dar nu mi se pare, la prima vedere, suficient pentru proteguirea comerțului francez.

Să vindeci Franța de imoralitatea comercială care o ruinează, debarasând-o de negustorii străini indezirabili, este rolul ministerului de interne și al poliției".

D. Louis Rollin, fost ministru, președintele comitetului pentru apărarea comerțului, declară:

„Trebue să prevenim viitorul. Din Europa centrală, din Austria, acum din Italia, ne sosește un nou val de emigranți cari fug din pricina măsurilor rasiste și vor, ca și predecesorii lor, să deschidă prăvălii la noi.

„Or, Franța este literalmente invadată de streini, industriași și comercianți, cari invocă drepturi câștigate. Chiar după mărturia puterilor publice nu se știe câți sunt!"

Iar delegatul ligii pentru asanarea comerțului precizează:

„Dela Noembrie 1933, data fondării ligii noastre, n'am încetat să urmărim această categorie de străini indesirabili cari intitulându-se negustori, dau falimente repetate, pun averea pe numele soției ori copiilor, se reinstalează la 100 metri și reîncep fructuoasele lor operațiuni.

Cunosc unii cari au la activul lor o jumătate de duzină de falimente.

„De cinci ani „Liga asanării comerciale" semnalează pe a-

(Continuare in pag. 2-a)

O nouă invenție in materie aviatică

New-York, 27 (Rador). — La Institutul tehnic din Pasadena (California) a fost prezentat astăzi un aparat prin care avioanele aflate în primejdie să poată emite în mod automat semale de ajutor.

Inventatorii au arătat că aparatul lor este așa fel construit încât nu poate fi distrus de foc. Fixat printr'un resort de coada avionului, el se declanșează automat dacă suferă o isbitură violentă și emite seminale timp de patru zile, chiar dacă avionul a fost distrus.

SIMBOLUL

Plângerile unor cetățeni din Ploești și Cernăuți în contra felului cum unii comercianți — neromâni — de acolo au aninat drapelele cernite, cu prilejul marelui doliu care a îndurerat România întreagă, ne determină să atragem atenția celor în drept asupra problemei pavoazării privită în mod general.

Chiar în Capitală, variația formelor drapelului național, micimea ori vechimea steagurilor, într'un cuvânt totala lipsă de îngrijire pe care o au mulți dintre cetățeni față de simbolul însuși pe care îl prezintă drapelul național, trebue remediată fără întârziere.

Mai ales marile magazine, marile instituții particulare, trebue să-și înțeleagă datoria și să renunțe la drapelele vechi, decolorate, cu proporții meschine, și să-și confecționeze drapele mari, frumoase, îngrijite cari să reprezinte cu adevărat acea semnificație națională și solemnă pe care trebue să o aibă un stindard.

Oricine, român băștinaș, ori venit de aiurea, trebue să nu considere arborarea drapelului drept o obligațiune polițienească de care se achită cum dă Dumnezeu.

Stindardul reprezintă mândria, orgoliul unei țări. El trebue să fie atât de impunător, încât să se vadă din această îngrijire, respectul pe care poporul îl acordă emblemei lui.

Nu vor mai trebui tolerate abateri dela această elementară datorie pe care toți trebue s'o îndeplinească fără nici o constrângere, ci dintr'un elan simplu, spontan și firesc față de simbolul ce reprezintă ființa însăși a statului român, drapelul țării în jurul căruia, în caz de pericol, se va strânge unanimitatea sufletelor românești, acel bloc în jurul stindardului de care se vor izbi lăcomia ori perfidia streinilor.

AMBASADORUL REICHULUI LA LONDRA

D. von DIRKSEN,
ambasadorul d-lui Hitler în capitala Angliei

FILME

Ușa cancelariei se deschide larg spre a face loc unui bust pe cât de voluminos pe atât de decoltat.

— Doamna directoare?

— Nu. Profesoara de limba română.

— A, ce șansă!... Tocmai pe cine căutam!...

— Cărei împrejurări datoresc această vizită?

— Este vorba de... îmi vine cam greu să spun... știți că ați pedepsit pe eleva... pe fiica mea.

— Sunt sigură că în locul meu ați fi procedat la fel.

— Nu se știe... Este un îngeraș nevinovat, incapabil să supere pe cineva... și cu atât mai puțin pe o persoană așa distinsă.

— Și totuș persevorează să întrebuințeze cuvinte franțuzești chiar când o examinez. Nu admit așa ceva într'un liceu românesc. Eu nu admit: bonjur, mersi, epatant, etc. Eu vorbesc românește.

— Vă rog s'o iertați... Imi iau obligațiunea să nu se repete nemulțumirea aceasta.

— Cu această condițiune, îi ridic pedeapsa... Cred că îmi dați dreptate... Cu recalcitranții se impune cel puțin „un brin" de se-

veritate... „Parol!"

— La revedere... Vă mulțumesc!

— „Pas de quoi!".

DON JOSE

—xX⊙●⊙Xx—

Limba noastră

Școalele de agricultură

Strică limba nu numai „scriitorii" neisprăviți și ziarele. O strică toți câți trec prin școală. Și pocirea se întinde pretutindeni ca o molimă, îmbolnăvind tot ce-i iese în cale. Dacă nu se vor lua măsuri, și repede, până și vorbirea de la sate, sănătoasă și curată ca munții, ca aerul, ca apa de isvor, va fi atinsă.

Un strigăt de alarmă, venit de la brazdă, va deschide, să nădăjduim, ochii.

D. I. Oancea, inginer agronom, inspector general, îmi scrie:

„Nu de mult am avut cinstea și plăcerea, să iau și eu parte la o convorbire a dvs. cu mai mulți domni, convorbire ce a lunecase — cum era poate și firesc cu dvs. — în jurul marei preocupări pentru curăția și frumusețea limbii noastre românești... Eu am vorbit și despre ceva, care, ca agronom ce sunt, de mult mă frământă. Am vorbit despre nepotrivitul vocabular tehnic agricol"... al absolvenților „dați țării de Academiile noastre de agricultură ca și de toate celelalte feluri de școale de agricultură ale noastre...".

Aceștia „intră ca începători, în slujbele... care-i pun în nemijlocită... atingere cu mulțimea plugarilor, în slujbele care tocmai fac legătura între aceștia și întreaga întocmire de stat, făurită anume pentru ridicarea nivelului tehnic al plugăriei".

Cei mai mulți sunt fii de mici plugari, de țărani și totuși vocabularul tehnic al acestor absolvenți nu este cătuși de puțin pus în armonie cu cerințele acestor întreprinderi, în care sunt trimiși să-și implinească marea și frumoasa lor menire.

„...Nu este vorba numai de frumusețea și curăția limbii noastre, de adevărata cultură, care totdeauna dă și simțul de mândrie pentru cultura proprie națională, nici numai de datoria de a lupta împotriva **mahalagismului cultural**... adică nu este vorba numai de latura culturală a acestei preocupări, ci și de o latură a ei curat practică, **de nevoia poruncitoare ca toți acești agronomi, trimiși să lumineze și să îndrumeze pe țărani, să fie înțeleși cu ușurință, și mai ales bine, de aceștia.**

„Dar cum pot fi agronomii noștri înțeleși de țărani, câtă vreme în limba deprinsă de ei — mai bine zis **impusă** lor — în școalele ce i-au pregătit, sămânța sau pământul nu se **îmbunătățesc**, ci se **ameliorează**, arătura nu se face **adâncă** sau **în fată**, ci **profundă** sau **superficială**, pământul nu se lucrează uneori în **spinări**, ci în **biloane**, nu sunt soluri **târzii** sau **timpurii**, ci **varietăți tardive** sau **precoce**, pomii nu se **altoiesc**, ci se **grefează**, proprietatea sau pământul nu se **fărâmițează**, ci se **pulverizează**, bumbacul nu se **desprinde**, se **scarmănă**, se **curăță** de semințe, ci se **egrenează**, păturile de sus ale pământului nu sunt **spălate** de apa din ploi sau din zăpezile topite ce le străbat în jos, ci sunt **levigate de precipitațiunile atmosferice** ce le traversează, apele subpământene se chiamă **friatice**, **groapa** de gunoi se chiamă, chiar când e groapă sadea, **platformă**, iar îngroparea porumbului de nutreț: **ansilozare**. Cum putem fi, noi agronomii, înțeleși de țărani, câtă vreme când le vorbim: **tulpina** este **tija**, **iuțeala-viteză**, **creșterea iute** sau **repede - desvoltare rapidă**, **îngrămădeala-aglomerare**, **prisos-excedent**, **vergeaua-bară**, **colțul care încolțește-germene care germinează**, **pelița-membrană**, **foița-lamelă**, **izvoarele-surse**, **pregătire-preparare**, **prefacerea-transformare**, **rodul-producție**, **boala maladie**, **vărsăturile-vomitări** sau mai modern **vomări**, **leacurile-medicamente**, **nutrețul-furaj**, **așezarea-amplasament**, **piața de desfacere-debușeu**, și așa mai departe... Și chiar dacă unii dintre ei mai înțeleg câte ceva, câți, cei mai mulți, nu înțeleg sucit?".

D. Oancea mă roagă să nu fac „din cele de mai sus o vină specifică agronomică".

Eu am spus totdeauna că de vină nu sunt agronomii, nici inginerii, nici medicii, nici avocații. De vină e școala. Școala, care dela grădiniță, unde copilul învață să zică **papă**, **mamă**, **bonsoar**, până la Academia de înalte studii și până la Universitate, nu face altceva decât să pocească limba.

Iar școala oglindește societatea.

Seneca, filosoful, spune că stricarea vorbirii se trage din stricarea moravurilor: „Indată ce mintea se deprinde să disprețuiască tot ce e în obiceiuri și în moravuri, să socoteaască josnic tot ce e comun, atunci se caută înoiri și în limbă... **Oriunde vei vedea că birue o limbă stricată, acolo și moravurile au decăzut din curățiа lor... și atunci să nu te miri că prostul gust pornește nu numai dela cei rău îmbrăcați, ci mai cu seamă de la pătura așa numită aleasă**". (Scrisori către Lucilius, CXIV).

D. Oancea, îndrăgostit de brazdă și de limba românească, îmi vorbește și de alte frământări ale inimei sale.

Despre astea în articolul viitor.

T. PISANI

Pe malul lacului Herăstrău

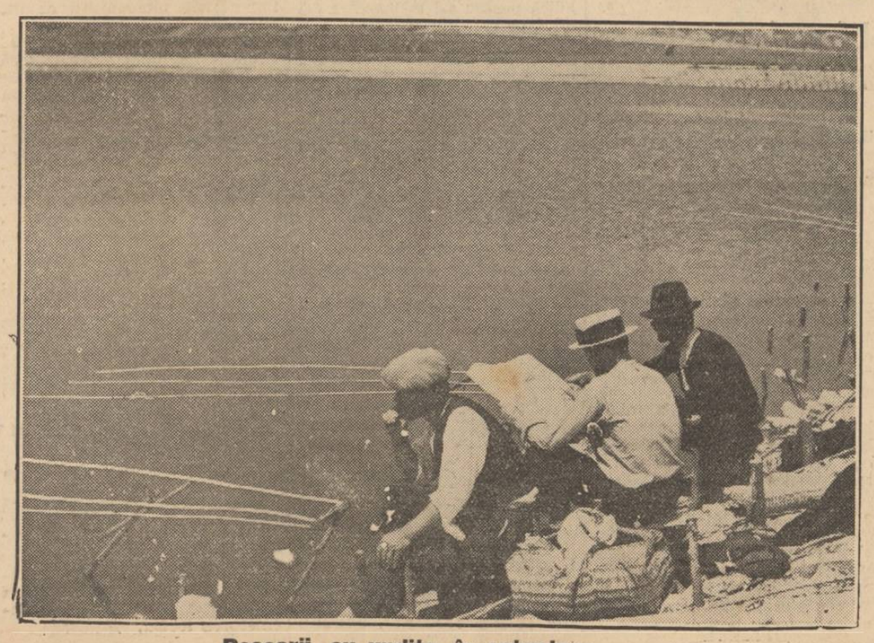

Pescarii, cu undița, în așteptare...

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

Un metal original: nichelul

de general ST. BURILEANU

Unul dintre cele mai interesante metale este nichelul, pentrucă el intră în compoziția mai tuturor oțelurilor care servesc la construcția armamentului, avioanelor și automobilelor. Este un metal considerat ca adevărat original, prin felul cum s'a lăsat să fie descoperit și izolat din minereurile care îl conțin. Cititorul va aprecia el însuși acest grad de originalitate din ceea ce urmează:

Mai întâi de toate, de unde denumirea de *nichel* ce i s'a dat? Iată explicația:

Minerii din Saxa, lucrând pe la începutul secolului al 18-lea în masivul muntos Erx-Gebirge, au dat peste un minereu roșu, care după afinare lua o culoare cenușie, și din care, cu toate sforțările lor, nu parveniră să extragă cuprul ce căutau. El fură astfel siliți să renunțe la metalul din acest minereu, pe care îl botezară *Kupfernichel*, adăogând cuvântului *Kupfer* (cupru) numele unuia dintre acele genii ostile cari, după vechile legende germane, se adăposteau în mine și în cariere și se împotriveau la violarea domeniului lor. Tocmai prin anul 1751 nichelul a putut să fie izolat și recunoscut de către chimistul suedez *Cronsted*.

Minereurile de nichel rămâneau însă rare și greu de prelucrat. A trecut mai mult de un secol până să se descopere zăcăminte importante și compacte de nichel, pentru că acestui metal i-a plăcut să-și aleagă ca domeniu o mică insulă perdută în Oceanul Pacific: *Noua Caledonie*. Descoperită de către *Căpitanul Cook* în 1774, insula a rămas inexplorată timp de trei sferturi de secol, cunoscută fiind numai de câțiva misionari. Și în adevăr, tocmai în anul 1854, Franța și Anglia se gândiră amândouă să înfigă drapelul lor național în această depărtată insulă și să o exploreze. Două fregate, una franceză și alta engleză, plecară în aceeași zi din Sydney; favorizată de vânturi, nava franceză ajunse cea dintâi și luă insula în stăpânire. Așa căzu în domeniul colonial al Franței una dintre regiunile cele mai mineralizate din lume. Puțin mai târziu, inginerul *Garnier* descoperi în insulă foarte bogate zăcăminte de nichel, care fură de îndată puse în explorare.

Vre-o douăzeci și cinci de ani mai târziu se descoperiră zăcăminte bogate de nichel și în sudul *Canadei*. Construind marea linie de drum de fer care trebuia să traverseze Canada, lucrătorii companiei Canadian Pacific deteră peste zăcăminte foarte întinse de un minereu care a fost luat la început ca un simplu minereu de aramă, însă care cercetat mai de aproape s'a văzut că conținea și nichel și aramă. Industria mondială dispunea astfel de aci înainte de două mari exploatări de nichel, situate la două extremități ale lumii.

❖

Minereul caledonian este constituit din oxizi de nichel înecați într'un amestec de magnezie, de oxid de fer și de silice. Conținutul de nichel, altădată foarte mare, s'a micșorat treptat pe măsura secăturirii minelor bogate; astăzi el corespunde numai unui procent de circa 5% nichel.

Prezența magneziei face ca minereul să fie foarte refractar și, din această cauză, procedeul care s'a dovedit a fi cel mai bun pentru extragerea nichelului, este tratarea minereului în cuptoare electrice, în scop de a se obține aliajul feronichel, din care se izolează apoi nichelul curat prin electroliză, în soluție clorhidrică neutră.

Minereul canadian este constituit din sulfuri de nichel, amestecate cu pirotină nicheliferă și calcopirite. Foarte bogat în sulf și în fer, acest minereu conține în mijlociu 3% nichel, și 1,5 la 2% aramă.

Procedeurile utilizate pentru extragerea nichelului sunt în număr de trei: procedeul *Oxford*, procedeul *Mond* și procedeul *electrolitic*. Cel mai original dintre ele este procedeul Mond.

Istoria descoperirii acestui procedeu este foarte curioasă. In anul 1889, doctorul *Ludwig Mond*, studiând unele proprietăți ale oxidului de carbon, ob-

(Continuare in pag. 2-a)